

BREDASCHIE

STAAT-, LETTERKUNDIG-

NIEUWS.

Dingsdag.

COURANT.

EN WETENSCHAPPELIJK

BLAD.

2 Julij

FRANKRIJK.

PARIS, den 29sten Junij.

Het hof der pairs heeft zich gisteren nog uitsluitend bezig gehouden met de conclusien door de verdedigers van *Barbes* en *Martin Bernard* genomen, dat namelijk het hof een besluit tot schorsing van de procedure mocht nemen, tot de algemeene instructie van den 12 en 13 mei afgelopen en er uitspraak gedaan was omtrent de procedure in het algemeen en betrekkelijk de heerschuldigen in het bijzonder. Deze conclusien zijn uitvoerig bestreden geworden door den procureur-generaal *Francois Carré*, hoofdzakelijk met de overeenbrenging der artikelen 226, 227 en 307 van het wetboek van criminele instructie; ook de advocaat *Lafarque*, verdediger van *Gregoire*, bestreed de conclusien tot schorsing, ook op grond dat hij vermeende de onschuld van zijn cliënt te kunnen bewijzen, en voor dezen, die een vader des huisgezins was, de schorsing der procedure hoogst noodlottig zoude zijn; ook de advocaat *Barbe*, verdediger van den beklagde *Lebarzic*, verzette zich tegen de schorsing. Aan het eind der zitting van gisteren, heeft het hof zich ter beraadslaging verwijderd, en na twee uren beraadslaging, een lang gemotiveerd arrest gegeven, waarbij hetzelfde, ook krachtens de artikelen 226, 307 en 308 van het wetboek van criminele instructie, beveelt, met voorwijding van den eisch tot schorsing, onmiddellijk met de debatten voort te gaan.

In de zitting van heden heeft de advocaat *Dupont* een ander incident, namens *Martin Bernard* opgeworpen, omdat deze het uitspraak van vijf dagen tusschen de dagvaarding en de opening der debatten, en het hof een half uur verwijderd te hebben, heeft het hof andermaal een besluit genomen, waarin het ongegronde van den eisch werd aangetoond en bevelen de debatten voort te zetten.

Als nu werd tot het verhoor der getuigen overgegaan. De president van het hof wendde zich het eerst tot den hoofdbeschuldigde *Barbes*. Deze valde zelf het woord op en zeide hoofdzakelijk het volgende: Zoo ik op mijn zult niet aan op het verhoor te worden; ik wil slechts mijne tegenverklaring doen; gij maakt u aan onze regters te zijn; gij zijt slechts een staatkundig tribunaal; gij zijt mijne staatkundige vijanden. Ik ben nu gevangene; gij kunt over mijn hoofd beschikken, maar gij gevoelt dat ik u niets te zeggen heb. Ik kom er voor uit, dat ik een der hoofden van de beweging was die op den 12den Mei is uitgebarsten. Zoo ik hier alleen stond, zou ik geen enkel woord zeggen, maar ik zie rondom mij burgers, die van eene misdaad beschuldigd worden welke zij niet begaan hebben, en te dien aanzien ben ik verplicht eenige inlichtingen te geven. Op den 12den Mei was een groot getal leden van de associatiën bijeengeroepen voor eene wapenschouwing; eerst ter plaatse op straat waar ik munitie had doen komen, hebben zij het doel van ons appel vernomen; ik heb hen aangespoord om de wapenen op te vesten; door mij zijn zij weggesleept geworden. Wat den zelfhartigen moord betreft die de acte van beschuldiging mij ten laste legt; ik ben aan denzelfden niet schuldig; men kan mij, zoo men wil, beschuldigen van het hof te hebben om raad te treffen dan in een opstand te zijn; ik hoop dat het uit de daadzaken zal blijken dat niet ik den luitenant *Droussseau* heb neergeveld. Eene schandelijke lastering wijkt mij deze misdaad aan, welke mij staakt zoo er in den loop van den opstand andere misdaden zijn begaan hetreure ik dezelve; ik keur dezelve af en had geen bevelen daartoe gegeven.

Voorts verklaarde *Barbes*, dat de uitgave van den *Republikeinischen Moniteur* vreemd aan het geheim genootschap was waartoe hij behoorde. Dat dagblad, zeide hij, zette tegen de genootschappen op, het kondigde eene op handen worsteling aan, vermaande daartoe. Toen wij het gouvernement eenen slag hebben willen leveren, was het onze zaak niet, de trompet op te steken om onze vijanden wakker te maken. *Barbes* voegde er bij, dat hij niet wist dat

Augues (de beschuldigde die de verklaringen omtrent de maatschappij der jaargetijden, derzelver indeeling, enz. gegeven heeft) tot de associatiën behoorde en dat hij nog op dit oogenblik daarvan onkundig was. Hetzelfde zeide hij ten aanzien van den beklagde *Bonnet*.

Nadat *Barbes* gesproken had, gelastte de president, dat *Martin Bernard* voor het verhoor zoude opstaan; doch deze verklaarde dat hij niets zoude antwoorden. Eene reeks van vragen werd alsna zoo aan *Barbes*, als aan *Martin Bernard* gericht, maar beide weigerden eenig antwoord te geven. Daarop werd tot het verhoor der getuigen betrekkelijk de beide voornoemde beschuldigten overgegaan. In den loop van deze verhooren, ontkende intusschen *Martin Bernard* niet, dat de geschrevene statuten der geheime genootschappen, die men in handen gekregen heeft, door hem geschreven waren. Ten half vijf ure duurden de verhooren nog voort.

In de zitting der kamer van afgevaardigden van gisteren, heeft de maarschalk *Claussel* zijn voorstel ontwikkeld ten voordere der in 1823 en 1829 op reforme gestelde officieren. Zulk een volgens hem een bezwaar voor de schatkist van slechts 300,000 fr. opleveren; zijn voorstel werd levendig ondersteund door den maarschalk *Sault* en den generaal *A. de Labourdonnaye*, doch niet te min door de meerderheid afgewezen.

Daarna heeft de kamer de ontwerpen voor de vermeerdering der municipale garde van Parijs, de som voor de jaarkosten, de overbrenging der slagtofers van de july-revolutie onder de july-zul en de volvoering van dit moment goedkeurd.

De *Moniteur* vermeldt dat op de 27sten van het beslot van den gouverneur van Martinique betrekkelijk den vijensaken uitvoer, er terstond maatregelen waren genomen om de werking daarvan te doen ophouden.

Gisteren liepen er wederom geruchten van eene voorgenomen beweging in de voorstad St. Antoine, doch de rust is niet gestoord geworden. De politie is steeds zeer op hare hoede. Heden zijn al de regimenten in de kasernen geconsigneerd; en de wacht aan het paleis van het Louvre, zoo als zijne majest. de koning versterkt.

De ontelingschap van *Barbes* zal, tot herstel zijner gezondheid eene reis naar Italië doen.

Den 24sten is te Perpignan de generaal *Brossard* voor den krijgsraad ondervraagd; den volgenden dag moesten de getuigen gehoord worden. — Men schrijft uit genoemde stad, dat het aldaar in bezetting liggende 15de regiment lichte troepen door den telegraaf bevel had bekomen, drie mobile bataillons te formeren, en zich gereed te houden om naar Algiers te vertrekken. De sterkte dier gezamenlijke bataillons bedraagt 2000 man.

Uit Bordeaux wordt gemeld, dat men voornemens is, eene geregelds steunvaart van die stad naar New-York aan te leggen.

Gisteren verspreide men het gerucht ter beurs dat er een kabinetsovereenkomst met belangrijke depeches betrekkelijk de oostersche zaken uit Londen was aangekomen die zouden houden, dat het britsch kabinet niet eenstemmig met het onze dacht over de te volgen staatkunde in geval van het uitbreken der vijandelijkheden. — Heden verhaalt men dat eene telegraphische depeche van Marseille berigten aan het gouvernement had overgebracht, die gunstiger dan de vorige luiden. De notering was heden: 29 Meis. 111.20 3 pft. 70.45; Nap. r. 99.40; Sp. Andria 19%; Rom. L. 101.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 27sten Junij.

Uit Petersburg wordt van den 18den gemeld, dat de keizerlijke familie zich sedert eenige dagen op het paleis Peterhof bevond, waar zij de terugkomst van den grootvorst kroonopvolger zouden wachten.

Uit Weenen schrijft men van den 25sten, dat de keizer den 24sten van zijnen togt naar Hongarije in de hoofdstad zoude terugkeeren. — De Aartsbischop *Albert* zou den 28sten eene reis naar Petersburg ondernemen. Behalve de groote wapenschouwing in Peter

waar 80,000 man zouden bijeenkomen, zou er dit jaar een groot legerkamp bij Borodino worden aangelegd, waar niet minder dan 200,000 man zouden legeren en groote krijgsoefeningen houden, bij welke gelegenheid voorts ook de gedenkzuil tot aandenken aan den slag nabij genoemde plaats zou worden onthuld. De voornoemde Aartshertog zou in gezelschap der keizerlijke familie deze militaire oefeningen en feesten bijwonen.

— In het half-officiële Oostenrijksche blad leest men het volgende: Nadat Z. M. de Keizer van Z. M. den Koning der Belgen de verzekering bekomen heeft, dat de Koning onbekend was met de persoonlijke stelling van den generaal *Skrzynecki* tegenover de Oostenrijksche regering, en aan de bijzondere omstandigheden zijner verwijdering uit de Staten van Z. Keiz. M. geheel vreemd was; ook dat Z. M., wanneer Hoogstdezelve voorzien had, dat de opneming van dezen officier in het Belgische leger aanleiding zou hebben kunnen geven, om de goede versamhouding tusschen beide Staten te verstoten, zich zou onthouden hebben, hem daartoe te beroepen; overwegende dat de generaal *Skrzynecki*, dadelijk na zijne aankomst in België, slechts een militair rang zonder aanstelling in werkelijke dienst bekomen heeft, en dat de bepaalde bevestiging der immer voortdurende onzijdigheid van dat Koninkrijk de herhaling van zodanigen samenloop van omstandigheden, welke de bilijke vorderingen van het Oostenrijksche kabinet ten gevolge hebben gehad, onmogelijk heeft gemaakt; in overweging, eindelijk, dat deze verklaringen der Belgische regering genoegzame waarborgen voor de toekomst opleveren, zoo heeft Z. Keiz. M. besloten, Hoogstdezelver diplomatische betrekkingen met het Brusselsche hof wederom aan te knopen. Ten gevolge hiervan, heeft de buitengewone gezant en gevolmachtigd minister van Z. M. den Koning der Belgen bij het Keizerlijk-Oostenrijksche hof, baron *O'Sullivan de Grass*, zijne diplomatische functien wederom aanvaard.

— Z. K. M. heeft Hoogstdezelv's gezant en gevolmachtigd minister bij de hoven van Baden en Hessen, den graaf *Moritz von Dietrichstein*, tot gelijke waardigheid bij Z. M. den Koning der Belgen benoemd.

— Van de servische grenzen wordt van 17den juni geschreven, dat vorst *Milosch*, vergezeld van zijnen jongsten zoon, den prins *Michael*, Servie reeds verlaten heeft, zich over Kladoya en Czernetz naar zijne goederen in Wallachije begevende, waar hij besloten heeft voortaan in stilte te leven. Zijne afreis was vertraagd geworden uit hoofde de senaat de papieren des vorsten, die hij wilde medenemen, aanvankelijk had in beslag genomen. De echtgenoot des vorsten is met den zieken jongen vorst *Milan Obrenowitsch* te Semlin gebleven. Men geloofde niet dat deze laatste den zomer zou overleven. Het regeeringstelsel bestaat uit drie leden van den senaat. Aan het hoofd staat de *prins van den afgetreden vorst*, den president van den senaat, *Wojew Obrenowitsch*. In het land was het rustig.

— Te Wenen heeft men nu itgelijks uit de handelsberigten over Triest, de tijding ontvangen van de eerste vijandelijkheden der Turken in Syrie. Overigens heeft men sedert de jongste tijdingen over genoemde plaats geen nadere berigten uit het Oosten ontvangen.

ENGELAND.

LONDEN, den 29sten Juni.

In de zitting van het lagershuis van eergisteren is het aithbrengen van het rapport omtrent het toestaan eener som van 30,000 p. st. ten behoeve van het lager onderwijs zonder verderen tegenstand doorgestaan; nadat sir *R. Peel* verklaard had, dat hij, na hetgeen ten deze in het belang der behoudende partij was gezegd, zich niet verder tegen de zaak zou verzetten.

In dezelfde zitting heeft de heer *Hume* het voorstel gedaan, dat aan het parlement zeker in 1823 tusschen den Sultan en den Onderkoning van Egypte gesloten overeenkomst en betrekkelijke stukken moeten worden medegedeeld, opdat bij het uitbreken van eenen oorlog tusschen de beide partijen men in Engeland weten mogt, welke verplichtingen dat rijk omtrent dezelve had aangegaan. De minister *Palmersston* heeft geantwoord, dat hij zich over het mededeelen dier stukken nader zou beraden, doch tevens te kennen gegeven, dat de laatste tijdingen uit Konstantinopel nog wel niet het werkelijk uitbreken van vijandelijkheden tusschen Turkije en Egypte vermelden, maar toch grond tot vrees gaven, dat die vijandelijkheden spoedig zouden beginnen.

De derde lezing der bill, nopens de suikerregten, is in hetzelfde Huis goedgekeurd. Bij die gelegenheid is zeer de aandacht gevestigd op den toenemenden bloei van den suiker-cultuur op Java.

— De tegenwoordige zitting van het parlement schijnt ten einde te zullen loopen, nadat nog twee gewichtige onderwerpen zullen in overweging genomen zijn, namelijk de zaak van Kanada en die der municipale korporatie in Ierland.

— Sir *A. Aston*, onze gezantschaps-secretaris te Parijs, is tot gevolmachtigd minister van ons hof te Madrid benoemd. Tot gezantschaps-secretaris te Parijs is benoemd de heer *H. L. Bulwer*, thans

in diezelfde betrekking te Petersburg. Laatstgenoemde heer zal door den legatie-secretaris te Stockholm, den heer *Bloomfield*, worden vervangen.

— Ter beurze is de schrik der jongste dagen weder tamelijk geweken en de koers verbeterd. De koers was gisteren 3 pCt. gec. 93½; Ned. 2½ pCt. 56, dito 5 pCt. 103, Spanje 19½; Portugal 26½; Braz. 77½.

BELGIE.

BRUSSEL, den 30sten Juni.

In den *Moniteur Belge* leest men:

— De buitengewone gezant en gevolmachtigd minister van Z. M. den Koning der Belgen bij het keizerlijk Oostenrijksche hof, baron *O'Sullivan de Grass*, heeft zijne functien hervat. De graaf *von Dietrichstein*, tot nu toe buitengewoon gezant en gevolmachtigd minister bij de groothertogelijke hoven van Baden en Hessen, is in dezelfde hoedanigheid door Zijne Keizerlijke Koninklijke Apostolische Majesteit bij Zijne Majesteit den Koning der Belgen geaccrediteerd. (Zie art. Duitschland hierboven).

— Bij een besluit van koning *Leopold* van den 28sten Juni, is aan den baron *de Stassart* een pensioen van 6000 franken toegestaan. In het besluit wordt gezegd, dat hij den Staat gedurende 27 jaren 6 maanden en 11 dagen in bezoldigde, burgerlijke betrekkingen geeft gediend. De tijd, dat de heer *de Stassart* Fransch prefect in het departement van de Monden van de Maas is geweest schijnt hem dus mede aangerekend te zijn geworden. Overigens was het toegakende pensioen het hoogste, hetwelk hij, volgens de in België van kracht zijnde wetten erlangen kon.

— Gisteren is de heer *Dujardin*, lid der Utrechtsche commissie, te Brussel terug gekomen, ten einde documenten en instructien te ontvangen betrekkelijk de zending waarmede hij benevens de heeren *Fallon* en *Liedts* belast. De laatstgenoemde bevindt zich te Antwerpen.

— Men verwacht eerstdaags een aantal besluiten, waarbij, ten gevolge van den voet van vrede, waarop het leger is gesteld, een groot getal hoofd-officieren en militaire beambten op pensioen op of disponibiteit zal gesteld worden. — Men zegt voorts dat de kolonel *Cruquembourg* de functien van onder-ehf van den generaal staf zullen opgedragen worden.

— Men heeft thans regstreeksche berigten uit Arlon, waaraan blijkt dat het geheel verhaal van de onrust en beweging in die stad hoofdzakelijk in de verbeelding van den schrijver van het dagblad van Arlon bestaan heeft. Het is alleen bewezen, dat de wederzijdsche commissarissen het nopens Martelange met een zijde kunnen worden, aan huone gouvernements om nadere vaststellingen te doen. ~~De minister van buiten- en binnenlandsche zaken is aangekomen.~~

— Een gedecoreerde der militaire orde van Z. M. den Koning der Nederlanden heeft een brief in de dagbladen doen plaatsen, het verzoek inhoudende, om voortaan die orde in België in het openbaar te mogen dragen.

— In verscheiden bladen wordt het gerucht vermeld, dat al de werkzaamheden op den ijzeren spoorweg van Aken naar de Belgische grenzen geschorst zijn. Een dier bladen schrijft dit daaraan toe, dat de pruisische regering van het voornemen had afgezien, om den spoorweg van Keulen met den grooten belgischen spoorweg in verband te brengen, en dat daarentegen de eerstgenoemde weg op Maastricht zou uitloopen, waar hij dan in de Zuid-Willemsvaart een middel van gemeenschap met Nederland zou ontmoeten. Een Duitsch dagblad meent daarentegen het staken der werkzaamheden op het spoorwegvak van Aken naar de Pruisische grenzen te moeten toeschrijven; eendeels aan de vrees, die men in Pruisen begon te koesteren, dat de belgische ingenieurs te traag en te onbekwaam waren, om de moeilijkheden, die men bij het voortzetten van den weg in de nabijheid der steden Luik en Verviers ontmoet, te overwinnen; anderdeels in een besluit der aandeelhouders in den Pruisischen weg, om allereerst de voltooiing van het vak van Keulen naar Aken tot stand te brengen.

— Uit Luik wordt van den 29sten gemeld, dat er onder de mijnwerkers van de kolomijn te Flemalle een oproerige beweging is ontstaan, ter zake dat het land van Luik den zeventwintigtal Duitsche werklieden als mijnwerkers aangenomen heeft. Na eerst gewaarschuwd te hebben te arbeiden, indien de Duitschers tot de mijn toegelaten werden, en nadat men aanvankelijk aan deze vordering toegevoegd had, garanderen de belgische mijnwerkers in woede, toen het bestuur den volgenden dag meende te moeten doortasten en de Duitschers in de mijn afzond. Des avonds werd het verblif van deze lieden zich bevonden, door de woedende menigte, die door vrouwen aangevoerd werd, bestormd en zouden de Duitsche werklieden zeker het slagoffer van de woestheid en afgunst der lieden geworden zijn, indien de autoriteit niet ware, tusschenbeide gekomen. Sedert zijn een achtal belhamels gevat, naar Luik opgezonden, en zijn troepen op

de plaats gestationeerd, uit vrees, dat de mijnwerkers der naburige mijnen met die van Flemale gemeene zaak mogten maken.

— Heden, den 1sten, wordt de eerste hollandsche stoomboot van Rotterdam te Antwerpen verwacht.

N E D E R L A N D E N .

BREDA, den 1sten Julij.

Door het twaalfde landelijk kies-district dezer provincie, is voor dit district, tot lid der Provinciale Staten benoemd geworden, de heer mr. P. Gouverneur, te Breda.

— Bij besluit van Z. M. zijn benoemd:

Tot burgemeester der gemeente Angerlo (Gelderland), *Menso Alting Valkaer*; tot wethouder der stad Zutphen, *J. J. Mispaldom Beijer*; tot wethouder der stad Haarlem, *A. van Wickevoort Crommelin*; tot secretaris der stad Leiden, *Jhr. mr. J. N. van Puttkammer*; tot secretaris der stad Rotterdam, *Jhr. N. I. Storm van 's Gravesande*.

— Z. M. heeft goedgevonden, aan de volgende heeren officieren, die, ten gevolge van Hoogstdezelfs proclamatie van 5 October 1830 (Staatsblad n°. 62), de wapenen hebben opgevat, en die thans nog in de hun toegekende honnoraire rangen tot de staven en korpsen van het leger behooren; in overeenstemming met de bepalingen, vervat in art. 3 van Zr. Ms. Besluit van 11 Junij jl., een eervol ontslag uit de dienst te verlenen, als aan: den 2den luitenant-honoraire *Mr. D. R. P. baron van Teyll van Serooskerken*, toegevoegd aan den staf van Z. K. H. Prins Frederik der Nederlanden; den kapitein-honoraire *Jhr. J. Mink*; den 2den luitenant-honoraire *Mr. C. T. J. baron de Boppart Heberque*, van den generalen staf; den 2den luitenant-honoraire *H. A. Gevers*, toegevoegd aan den staf der 1ste divisie infanterie; den 2den luitenant-honoraire, hoogleeraar *J. F. van Oordt*, van de compagnie flankeurs der Groningsche hoogeschool; den majoor-honoraire *E. U. van Dam van Iselt*, en den 2den luitenant-honoraire *P. C. Soury*, van het korps jagers van *van Dam*; den majoor-honoraire *H. Rookmaker*, van het korps Noord-Hollandsche jagers; den kapitein-honoraire *H. A. Gobijs* en *Mr. W. L. Diemont*, van het korps kon. jagers; den luitenant-kolonel *Jhr. W. A. A. L. van Gansan*, van het korps Noord-Brabandsche jagers; den 2den luitenant-honoraire *E. Risseuw*, van het korps *van der Meer*, opgesteld in Zeeland; de 2de luitenant-honoraire *Mr. W. J. Gevers Deynoot* en *R. C. baron de Boppart van Giezenburg*, van het 1ste bat. jagers; den 1sten luitenant-honoraire *Mr. J. Q. Alting Siberg*, van het regiment *van der Meer*, n°. 10 en den 2den luitenant-honoraire *M. A. van Hensdonk*, van den staf der artillerie.

— Bij Koninklijk besluit is aan den gepensioneerden kapitein *van W. Tieman* de rang van schout-bij-nacht verleend, met vergoeding, om daarvan de distinctive teekenen te mogen dragen, doch buiten bezwaer van 's Rijks schalkist.

— De Minister van Financien heeft ter kennis van het publiek gebracht, dat de relaties van den 1sten Julij aanstaanden, de brieven uit dit Rijk, bestemd naar *Belgie*, niet meer zullen onderhevig zijn aan een gewangene fraktoring tot aan de grenzen, maar dat het aan de afzenders van zoodanige brieven zal vrijstaan, dezelve naar verkiezing, of dan niet, en in het eerste geval tot aan de plaats van bestemming, te frankeren.

— Men verzekert, dat, bij een dezer dagen genomen Koninklijk besluit, de heer *Rochussen*, op deszelfs verlangen, is ontslagen, als commissaris voor de onderhandelingen te Antwerpen, tot regeling van de Scheldetollen, enz.; en dat het Z. M. heeft behaagd, in deszelfs plaats tot voorzitter der commissie te benoemen den staatsraad in gewone dienst, den heer *Mr. Copes van Hasselt*. De commissie is, naar men verneemt, aangeschreven, om zich op den 7 Julij te Antwerpen te bevinden.

— Bij de onderscheidene korpsen van het leger is aanschrijving gekomen, dat de miliciens van de ligting van het jaar 1834 tegen 1 Julij naar hunne haaresteden moeten teruggezonden worden.

— Gelyk men weet, wordt de betrekking van gouverneur-generaal der Nederl. Oost-Indische bezittingen, na verloop van een bepaald getal jaren, steeds aan eenen anderen opgedragen. Ook thans zijn er in de *Indische* *Indische* *Indische* geruchten in omloop nopens dengenen, die de *Indische* *Indische* *Indische* zal vervangen. Onder de *Indische* *Indische* *Indische* hebben tot de vervulling dezer nooge en aanzienlijke betrekking te worden geroepen, noemt men ook *Z. Erc.* den minister-secretaris van Staat, *baron van Doorn van West-Kapelle*. In hoe verre dit gerucht zich nader bevestigen zal, zal de tijd moeten leeren.

— Op de laatste teregtzitting voor de vacantie, der arrondissementen regtbank te 's Hage, zou de zaak gediend hebben van de administratie der nat. nijverheid tegen den heer *Weemaels*, betrekkelijk den eigendom van de voormalige normale lettergieterij en drukkerij. Namens den eischer werd verzocht, de behandeling dezer zaak uit te stellen tot de eerste teregtzitting na de vacantie. Van wege den gedaagde werd verklaard, dat partijen, op dit oogenblik, te onderhandeling waren, en dat, indien deze niet tot het

gewenscht einde mogt leiden, de gedaagde zoude wenschen, dat deze zaak door de vacantie-kamer werd afgedaan. De voorzitter verklaarde, dat hij de behandeling dezer zaak tot in September aanstaande uitstelde, en dat, indien de gedaagde mogt vermeen, dat deze zaak spoed vereischte, en door de vacatiekamer behoorde afgedaan te worden, hij zich tot dat einde aan die kamer konde wenden, welke alsdan deswege zou kunnen beslissen.

— Men meldt uit Zeeland, dat Zr. Ms. gaffel-kanonneerbooten n°. 74 en 76, den 26 dezer, de eerste den Kapitalen Dam, en de laatste het punt Mauritsfort hebben verlaten. Nadat op den 24 en 25 dezer, door Belgische mineurs, het zoogenaamde fort aan de Blaauwe Sluis, door het doen springen der wallen door buskruid, geheel was vernield, hebben zij bezetting gelegd in een nieuw fort, hetwelk naar de zijde van Bouchate is opgericht.

— Z. M. heeft dezer dagen de volgende octrooijen verleend:

— Een voor den tijd van 10 jaren, aan *E. Carpentier*, te Brussel, domicilium gekozen hebbende bij *Mr. J. W. Gefken* te 's Hage; op de uitvinding van zekere middelen en toestellen, om aarden-walwerk voor ijzeren spoorwegen en kanalen te vervaardigen.

— Een voor den tijd van 10 jaren, aan *A. Ravelli Durieux*, te Brussel, domicilium gekozen hebbende bij *E. L. Kindt* te 's Hage, op de inwerking en verbetering der zoogenaamde *Capsule gelatineusee compasses*;

en, voor den tijd van vijf jaren, aan *C. Conard*, te Brussel domicilium gekozen hebbende bij den heer *Gouy* te 's Hage, op de vervaardiging van zekere soort van rol-blaasbalgen.

Uit het *Weekblad van het Regt* ontleent men het volgende:

» Den 26sten dezer heeft het provinciaal hof van Holland, eerste kamer, deszelfs arrest gewezen in de zaak van *C. van Gend* tegen *R. Rohfs*, de eerste app. van een vonnis der arr. regtbank te Rotterdam, van 13 Mei jl., waarbij het de vraag gold, of een Antwerpenaar, voor de ratificatie van het tuschen Nederland en Belgie gesloten vredesverdrag, wel als een vreemdeling kan worden beschouwd, zoodat hij, op grond van art. 152 B. R., tot het stellen van cautie, als eischer kan genoodsaakt worden. De Regtbank had die vraag toestemmend beantwoord. Het hof heeft in overweging genomen, dat in een civiel proces de vraag, of iemand al dan niet vreemdeling is, alleen naar het burgerlijke regt behoort beslist te worden; dat art. 7 B. W. vaststelt, wie vreemdelingen zijn; dat de app. voor de gebeurtenissen in 1830 een Nederlander zijnde, het duidelijk zou moeten blijken, hoe hij die hoedanigheid, op grond der art. 17 en 21 C. N. zou hebben verloren; dat hij de zelve zeker niet heeft verloren door het in opstand verkeeren van eenige streken lands, die, volgens de grondwet van den staat, een deel van het rijk uitmaken; dat deregterlijke magt onbevoegd is een deel des rijks dat in opstand verkeert, als afgescheiden, en alzoo deszelfs ingezetenen als vreemdelingen te beschouwen; dat de koning bevoegd was dit te verklaren, maar zulk geenszins heeft gedaan, gelijk uit vele andere staatsstukken overtuigend gebleken is; dat de grond waarop de Rotterdamsche regtbank den heer *van Gend* als vreemdeling beschouwde, namelijk dat een vonnis, door den Ned. regter uitgesproken, niet uitvoerbaar zou wezen ter plaatse alwaar die heer woont, niet gelden kan, omdat de regter voorn met kan bepalen, of alle vonnissen jure uitvoerbaar zullen zijn in het geheele Rijk, en dat het hem onverschillig is, of een deel van hetzelfde zich heeft afgescheiden, daar hij slechts regt spreekt op grond en volgens de wet. Uit dezen hoofde, heeft het hof het vonnis der arr. regtbank te Rotterdam van 6 mei 1839 te niet gedaan, den oorspronkelijken eischer, thans geuit, zijnen eisch ontzegt en denzelven veroordeeld in de kosten der beide instantien.

— Naar men verneemt heeft het Z. M. behaagd aan *Maria Elisabeth Volker*, wed. van *D. Kriek*, die bij arrest van het Provinciaal hof van Holland van 19 April, ter zake van het begaan van moedwilligen manslag jegens haren echtgenoot, (zie *Weekblad* van het Regt n°. 10) veroordeeld was tot de straf van het zwaaijen van het zwaard over het hoofd en zes jarig geensment, kwijtschelding van schavot straf te verleenen.

OVER DE OORZAAK OF HET ONTSTAAN VAN DE STERFTE VAN HET VEE.

(Vervolg van N°. 153.)

Het ontstaan der ziekte.

De hoornbeesten en schapen bekomen deze ziekte of op stal, door het met brandkruid vergiftig hooi, of op schrale weiden, wanneer nog geen nieuw gras, zooals in de maanden april en mei, opgenomen is, en het vee behoeften aan groente heeft, wanneer het van alles eet wat eenigzins naar groen gelijkt, bijzonder de schapen op lage heide, waar het regenwater staan blijft, zooals tuschen Hilversum en Bussem, waarvan ik mij eenige dagen geleden door een schaapherder overtuigde, en waardoor vele schapen stierven, eveneens ook de koeben.

Dat de ziekte zich minder in de wintermaanden dan in de voorjaarsmaanden openbaart, ligt daarin, dat dan de beesten, om veel melk te kunnen geven, op stal met gerste- en havermeel gevoed worden; nuttiger zij dan ook al tusschen beiden van het vergiftige hooi, zoo wordt het door de meelpap en de slobbering te niet gemaakt, gelijk met het meederkoorn (*lyanum cornutum*) in het brood het geval is, waarvan men zelden hoort dat menschen gestorven zijn, maar wel buikpijn en darzeligheid bekomen hebben; overigens wordt dit door de oude beesten uit instinct het vergiftige hooi vermeden. Komt echter de maand maart aan, en vertoont zich de eerste gras-halven; dan zijn de koebeesten evenals al het vee, zelfs het pluu- gedierte, de lippen niet uitgezondert, fel op de graslanden, welke zij dan echter nog niet hebben, en door den aromatischen geur van het hooi verlost, zoeken zij zich dan liever naar het hooi dan op de schrale weide te vergasten. Zij worden dan tevetis ook meer dan anders met hooi gevoed, hetwelk men gedurende den winter spaarzaam toe- diende, dewijl men nu de hoop heeft, dat men, door het opkomende gras en de hooilanden, in staat gesteld zal worden om met den voorraad uit te komen; zij wisselen dan met den stal des nachts en de weide over dag af, of worden door gans weder een paar dagen in stal gehouden, waar zij nu aan het gras en het hooi gevoerd worden, en zonder onderscheid, bij mangel van behoerlijken voorraad, alles gebruiken.

Openbaring of symptomen der ziekten.

Zoodra het vee eene zekere hoeveelheid herkaanwd en verslonden heeft, zoo begint het blarentrekkende sap in de keel, den maag en bijzonder in den tweeden maag, waarin het voedsel overtoerd zinken blijft, te ontsteken; het sap loopt in de darmen en ontsteekt ook deze; deze ontsteking deelt zich zooals bij alle verbrandingen, mede aan de nabij liggende organen, namelijk de longen, en van deze aan het middelrif *alsathasium* en wordt met het ribbenvlies tot een dicht groeiende kook, sodat de longencellen meer en meer zich vernauwen en vergroeiën, eindelijk gesloten en hard worden en in *suppuratione* of koudvuur overgaan; van de maag en darmen deelt zich de ontsteking aan het net en zelfs aan het buikvlies mede, zij bekomen een *typanische* opzwellung van den buik; de koeijen beginnen en dit is het eerste teeken, droog te worden en geven geen melk meer, zij kunnen noch eeten noch drinken, door de ontsteking in de keel, hebben eene steunende korte ademhaling met gekromde ruggen, glinsterend waterige oogen, loopende neus, en naar gelang van de koorts, koude en warme hoeven en hoorns, met onderdrukten hartslag en frenigheid. Zij zijn daarbij stil liggend, kunnen noch lang liggen, noch lang staan, hebben koude rillingen, en dan weder angstzweet gelijk schuim op de huid. Zij hoesten niet, dan ingeval de Noordoostenwind op hen werkt, wanneer de hoest convulsief en gillend wordt; zij willen gaarne drinken en kunnen niet; de afgang is in het begin gebonden, en wordt dan dun en loopen; het urine- riep gaat nog in het begin, houdt echter spoedig op; na den dood vindt men ook de blaas ledig en tezaam getrokken. Binnen 8, 10 of 17 dagen sterven zij, wanneer in het begin de aderlating verzuimd en niet genoeg herhaald wordt; zij sterven wanneer zij geen adem meer scheppen kunnen en de longen zelve zeer vergroot zijn, op een oogenblik dat zij weder beginnen te eten.

Bevinding na den dood.

De hals was van stinkende lucht opgedreven, het net zeer bloed- rood ontstoken, de darmen deels zwart aan de onderste en buitenste rondelingen, waar zij met het vet in contact en gangrenens zijn, de eerste magen zijn leeg, de tweede met stinkend en onverdauid groen nabij den derden maag; ook vindt men wel in de vierkante vetploo- jen van den eersten maag zwarte op chocolaadkleur gelijkende plek- ken; de lever was van gewone normale grootte, ook van kleur en structuur, echter mat en week tusschen de vingers. De galblaas naar onder en aan de buitenzijde zwartblauw geplekt, in de lengte, zoo- ver zij met het vet in contact was, met eene zeer groote opge- propte hoeveelheid groene gal gevuld, welke zeer waterig was; het bingoneste van de galblaas was geelrood, de milt lang, smal, dun en blaauw, en zwart van binnen op de snede, en taajer of vaster van structuur dan de lever, zoodat men deze niet stukwrijven kon. De nier en vaten mat week, van binnen met zwarte brune groote vlekken om de nierenkeel; de galblaas was ledig en van binnen rood ontstoken. Het middelrif (*diaphragma*) was van de buikholte gezien gezond, maar van de zijde der borstholte met den hartzak en de longen vergroot; bijzonder sterk was de vergroeiing aan de rechter long met het middelrif en de ribben; het linker deel der longen was zwart en sponsig, met bloed gevuld. Het hart zoo week en mat dat men het tusschen de vinger zamendrukken kon, hebbende in elke hartkamer zwarte, harde, taaje polijpklompen, geheel anders dan de gewone polippen. Deze polippen moesten reeds lang bestaan hebben, want men ziet na den dood van de koe, welke 14 dagen ziek was, werd de *obductio* waargenomen, welke zich toen nog niet kon gevormd hebben.

Ofschoon de opening in de open lucht geschiedde, was echter de

stank van de veretterde en gangrenense longen zoo sterk, dat ik droog in de keel door *salivatie* werd, met misselijkheid gepaard tot bra- kens toe; ook sprong mij de etter enz. in het gezicht, bij het in- snijden in de vergroeiende longen, zoodat ik voor kwade gevolgen be- ducht was; echter is alles goed afgelopen, maar de stank bleef mij lang bij.

Over de behandeling bij eene volgende gelegenheid.

De officier van gezondheid bij het 1ste Batt. 6ste Afdeling, GRAMETBAD.

ALGEMEEN POSTWAGEN-ONDERNEMING.

VAN GEND & LOOS,

te Amsterdam.

De Ondernemers hebben de eer te berigten, dat, ten gevolge der Heropening der Communicatie met België, zij voorloopig een hun- ner diensten tusschen Breda en Antwerpen met 1. Juli 1839 zul- len herstellen, door welke, des avonds ten 8 1/2 ure van Amsterdam vertrekkende en over Haarlem, s-Hage, Delft, Rotterdam, Dordt en Breda rijdende, men des namiddags omstreeks 4 uur te An-werpen zal aankomen, en vervolgens voor het afrijden der spoor- weg-wagens naar Mechelen, Brussel, Leuven, Thienen, Onder- munde en Geri.

De Ondernemers hopen zoo van de Heeren Reizigers, als van den Handel, dat zelfde vertrouwen te mogen genieten, waarmede zij zoo vele jaren zijn begunstigd geweest.

OPENBARE VERKOOPING

TE ANTWERPEN,

VAN 489 TREK-PAARDEN.

De Ontvanger der Domeinen te Antwerpen, zal aldaar publiek en sijniaal Verkoopen, ten 10 ure 's morgens:

Op Woensdag 3 Julij 1839, 189 PAARDEN.

„ Dingsdag 9 „ „ 150 „

„ Zaterdag 13 „ „ 150 „

VESICATOIRES-CAUTERES.

PAPIER D'ALBESPEYRES, seul approuvé par les membres de l'Académie de Médecine pour panser sans douleur et obtenir une suppuration abondante et modore (Compresses spongi- euses préférables au linge). Dépôt chez M. VAN DEN GOORBERGH.

** Bij BROESE & COMP., te Breda, is van de pers gekomen:

T I J D S C H R I F T

voor

AANKOMENDE ONDERWIJZERS,

VIJFDE JAARGANG, 1839, N°. 2.

I N H O U D.

I. Aankondiging van nieuw uitgekomen Boeken. Boekbeschou- wingen. — II. *Mogelwerk*. Over den waren geest der Onderwijzers- Gezelschappen, voorgelzen door J. VAN DER PINT, Stads-Onderw. te Goes. — Tafel der lengte en breedte van de voornaamste plaatsen in het Koninkrijk der Nederlanden door R. v. A. — Over den Oos- tersche Stapel. Naar het Engelsch door J. v. d. B., te L. — Iets over MARTEN VAN ROESSEM, Heer van Rossem en Boederoyen, door H. HUGEN. — III. *Vragen en Opgaven*. Beantwoordingen en op- lossingen. — Naamlijst van Oplossers enz.

Dit Tijdschrift verschijnt in vier Stukken 's jaars, te Breda, f 2.—

- ** Nog is bij bovengenoemde uitgeverij:
- 1. Het UITGEHEED PLAN VAN HET SLAGVELD VAN WATER- LOO, uitgegeven in 1816, met bij behoorende HISTORISCHE BESCHRIJVING . . . . . f 5.—
- 2. Het GROOT PLAN VAN DE STAD BRUSSEL, in vier BLADEN, nauwkeurig gegraveerd (en bij uitsluiting van alle vorige) inhou- dende alle particularien van *bebouwingen* met hun nummer, bene- vens dezelve van *bebouwingen* met uitsluiting tot de Voorsteden. — Alles op eene zeer groote schaal van 4 D. tot 100 Ellen. Daarbij gevoegd TWEE SYNOPTIQUE TABLEAU'S in alphabetische orde, inhoudende beschrijving van alle PUBLIEKE GEBOUWEN, STRA- TEN, PLEINEN, enz. Prijs . . . . . f 10.—
- 3. Het zelfde plan herleid op de Schaal van 1 D. tot 25 Ellen. — Dit opper- vlak op een blad, met de bij behoorende SYNOPTIQUE TA- BLEAU'S hierboven . . . . . f 3.—
- Idem zonder Tableaux . . . . . f 2.—